

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

129η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΠ, 16.5.2018 - 17.5.2018

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Επανεξέταση του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ»

(2018/C 361/07)

Εισηγητής:	Adam BANASZAK (PL/ECR), Αντιπρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου Κουγιαβίας-Πομερανίας
Έγγραφο αναφοράς:	Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ περί μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης
	COM(2017) 772 final/2
	Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή των Περιφερειών — Ενίσχυση της ενωσιακής διαχείρισης των καταστροφών: rescEU αλληλεγγύη με υπευθυνότητα
	COM(2017) 773 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Άρθρο 1 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η απόφαση αριθ. 1313/2013/ΕΕ τροποποιείται ως εξής:	Η απόφαση αριθ. 1313/2013/ΕΕ τροποποιείται ως εξής:
(1) το άρθρο 3 τροποποιείται ως εξής:	(1) το άρθρο 3 τροποποιείται ως εξής:
α) στην παράγραφο 1 προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο ε):	α) στην παράγραφο 1 προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο ε):
«ε) αύξηση της διαθεσιμότητας και της χρήσης των επιστημονικών γνώσεων σχετικά με τις καταστροφές»	«ε) αύξηση της διαθεσιμότητας και της χρήσης των επιστημονικών γνώσεων σχετικά με τις καταστροφές»
β) στην παράγραφο 2, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:	β) στην παράγραφο 2, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>«α) την πρόοδο προς την κατεύθυνση της εφαρμογής του πλαισίου πρόληψης καταστροφών, η οποία μετράται βάσει του αριθμού των κρατών μελών τα οποία έχουν θέσει στη διάθεση της Επιτροπής τις εκτιμήσεις κινδύνων, εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων που διαθέτουν και σύνοψη του σχεδιασμού διαχείρισης καταστροφών που έχουν εκπονήσει, όπως αναφέρεται στο άρθρο 6»</p>	<p>«α) την πρόοδο προς την κατεύθυνση της εφαρμογής του πλαισίου πρόληψης καταστροφών, η οποία μετράται βάσει του αριθμού των κρατών μελών τα οποία έχουν θέσει στη διάθεση της Επιτροπής τις εκτιμήσεις κινδύνων, εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων που διαθέτουν και σύνοψη του σχεδιασμού διαχείρισης καταστροφών που έχουν εκπονήσει, όπως αναφέρεται στο άρθρο 6»</p> <p>γ) μετά την παράγραφο 2, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 3:</p> <p>«3. Ο μηχανισμός της Ένωσης αποδίδει πρωταρχικό ρόλο στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας για την προστασία από καταστροφές, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων πλημμυρών, σεισμών και δασικών πυρκαγιών, μέσω δράσεων κατάρτισης με τη συμμετοχή μονάδων τοπικής δράσης καθώς και ομάδων εθελοντών.»</p>

Άρθρο 1 παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>στο άρθρο 5 παράγραφος 1, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«α) αναλαμβάνει δράση για τη βελτίωση του γνωστικού υπόβαθρου σχετικά με τους κινδύνους καταστροφών και για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής γνώσεων, των αποτελεσμάτων επιστημονικής έρευνας, βέλτιστων πρακτικών και πληροφοριών, μεταξύ άλλων μεταξύ κρατών μελών που εκτίθενται σε κοινούς κινδύνους»</p>	<p>Στο άρθρο 5 παράγραφος 1</p> <p>α) Το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«α) αναλαμβάνει δράση για τη βελτίωση του γνωστικού υπόβαθρου σχετικά με τους κινδύνους καταστροφών και για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής γνώσεων, των αποτελεσμάτων επιστημονικής έρευνας, βέλτιστων πρακτικών και πληροφοριών, μεταξύ άλλων μεταξύ κρατών μελών, καθώς και μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, που εκτίθενται σε κοινούς κινδύνους»</p> <p>β) στην παράγραφο 1, μετά το στοιχείο στ), προστίθεται το εξής νέο στοιχείο:</p> <p>«ζ) εκπονεί κατευθυντήριες γραμμές και κριτήρια για την ανάληψη δράσης όσον αφορά τη σεισμική αναβάθμιση των κτιρίων και των υποδομών έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018»</p> <p>γ) η παράγραφος 1, στοιχείο η) τροποποιείται ως εξής:</p> <p>«η) προωθεί τη χρήση διαφόρων κονδυλίων της Ένωσης για τη στήριξη της βιώσιμης πρόληψης των καταστροφών και παρέχει εύκολα προσβάσιμες πληροφορίες σε ηλεκτρονική αλλά και σε έντυπη μορφή, στα επιμέρους γραφεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στα κράτη μέλη, σχετικά με την πρόσβαση σε αυτές δυνατότητες χρηματοδότησης»</p>

Αιτιολογία

Συχνά, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές γνωρίζουν καλύτερα τους κινδύνους καταστροφών απ' ό,τι οι εθνικές αρχές.

Απαιτείται σύγχρονο και ομοιογενές πλαίσιο τεχνικών προτύπων το οποίο, σε συνδυασμό με τους Ευρωπαϊκούς, ορίζει την ταξινόμηση της σεισμικής ευπάθειας και τα κριτήρια προτεραιότητας. Οι κατευθυντήριες γραμμές εφαρμογής συνδυάζουν τη σεισμική ενίσχυση των υφιστάμενων κτιρίων με την ενεργειακή απόδοση.

Άρθρο 1 παράγραφος 4

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>4) το άρθρο 6 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>α) τα στοιχεία α) και β) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«α) εκπονούν εκτιμήσεις κινδύνου σε εθνικό ή σε ενδεδειγμένο κατώτερο του εθνικού επίπεδο και τις διαθέτουν στην Επιτροπή έως τις 22 Δεκεμβρίου 2018, και στη συνέχεια κάθε τρία έτη</p> <p>β) αναπτύσσουν και βελτιώνουν τον σχεδιασμό διαχείρισης κινδύνων καταστροφών σε εθνικό ή σε ενδεδειγμένο κατώτερο του εθνικού επίπεδο, βάσει των εκτιμήσεων κινδύνου που αναφέρονται στο στοιχείο α) και λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων που αναφέρεται στο στοιχείο γ) και την επισκόπηση των κινδύνων που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ).»</p> <p>β) Προστίθενται το ακόλουθο δεύτερο και τρίτο εδάφιο:</p> <p>«Σύνοψη των σχετικών στοιχείων του σχεδιασμού της διαχείρισης κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τα επιλεγέντα μέτρα πρόληψης και ετοιμότητας, υποβάλλεται στην Επιτροπή έως τις 31 Ιανουαρίου 2019, και στη συνέχεια κάθε τρία έτη. Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει από τα κράτη μέλη να υποβάλουν ειδικά σχέδια πρόληψης και ετοιμότητας, τα οποία καλύπτουν τόσο τις βραχυπρόθεσμες όσο και τις μακροπρόθεσμες προσπάθειες. Η Ένωση λαμβάνει δεόντως υπόψη την πρόοδο που έχει σημειωθεί από τα κράτη μέλη όσον αφορά την πρόληψη και την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών στο πλαίσιο οποιουδήποτε μελλοντικού μηχανισμού εκ των προτέρων αιρεσιμότητας δυνάμει των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων.»</p>	<p>4) το άρθρο 6 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>α) τα στοιχεία α), β) και (δ) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«α) εκπονούν εκτιμήσεις κινδύνου σε εθνικό ή σε ενδεδειγμένο κατώτερο του εθνικού επίπεδο, κατόπιν διαβούλευσης με τις ενδιαφερόμενες τοπικές και περιφερειακές αρχές, και ευθυγραμμισμένες με το πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών. Επιλεγμένες πληροφορίες από τις αξιολογήσεις κινδύνου, οι οποίες είναι απαραίτητες για την ορθή λειτουργία του μηχανισμού θα πρέπει να διατίθενται στην Επιτροπή έως τις 22 Δεκεμβρίου 2018, και στη συνέχεια κάθε τρία έτη</p> <p>β) αναπτύσσουν και βελτιώνουν τον σχεδιασμό διαχείρισης κινδύνων καταστροφών σε εθνικό ή σε ενδεδειγμένο κατώτερο του εθνικού επίπεδο, βάσει των εκτιμήσεων κινδύνου που αναφέρονται στο στοιχείο α) και λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων που αναφέρεται στο στοιχείο γ) και την επισκόπηση των κινδύνων που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ).»</p> <p>«δ) συμμετέχουν, σε εθελοντική βάση, σε αξιολογήσεις από ομοτίμους όσον αφορά την εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων και διεξάγουν δοκιμασίες αντοχής για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης.»</p> <p>β) Προστίθενται το ακόλουθο δεύτερο και τρίτο εδάφιο:</p> <p>«Σύνοψη των σχετικών στοιχείων του σχεδιασμού της διαχείρισης κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τα επιλεγέντα μέτρα πρόληψης και ετοιμότητας, υποβάλλεται στην Επιτροπή έως τις 31 Ιανουαρίου 2019, και στη συνέχεια κάθε τρία έτη. Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει από τα κράτη μέλη να υποβάλουν σχέδια πρόληψης και ετοιμότητας εντός των ορίων του άρθρου 346 (1α) της ΣΛΕΕ όσον αφορά τη γνωστοποίηση πληροφοριών για ουσιώδη συμφέροντα ασφάλειάς τους και τους παρέχει πλαίσιο καθοδήγησης για την προετοιμασία αυτών των σχεδίων, τα οποία καλύπτουν τόσο τις βραχυπρόθεσμες όσο και τις μακροπρόθεσμες προσπάθειες. Η Ένωση λαμβάνει δεόντως υπόψη την πρόοδο που έχει σημειωθεί από τα κράτη μέλη όσον αφορά την πρόληψη και την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών στο πλαίσιο οποιουδήποτε μελλοντικού μηχανισμού εκ των προτέρων αιρεσιμότητας δυνάμει των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων.»</p>

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
«Η Επιτροπή δύναται επίσης να θεσπίσει ειδικούς μηχανισμούς διαβούλευσης για τη βελτίωση του κατάλληλου σχεδιασμού στον τομέα της πρόληψης και της ετοιμότητας, καθώς και του συντονισμού μεταξύ κρατών μελών που είναι επιρρεπή σε παρόμοιου τύπου καταστροφές.»	«Η Επιτροπή δύναται επίσης να θεσπίσει ειδικούς μηχανισμούς διαβούλευσης για τη βελτίωση του κατάλληλου σχεδιασμού στον τομέα της πρόληψης και της ετοιμότητας, καθώς και του συντονισμού μεταξύ κρατών μελών – επίσης σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο – που είναι επιρρεπή σε παρόμοιου τύπου καταστροφές.»

Αιτιολογία

Είναι απαραίτητο οι εκτιμήσεις κινδύνων να μην σχεδιάζονται από την κορυφή προς τη βάση, παρακάμπτοντας δηλαδή τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Οι υποεθνικές αρχές ίσως έχουν καλύτερη γνώση των κινδύνων σε μια συγκεκριμένη περιοχή και οι εκπρόσωποί τους πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στην εκπόνηση των εκτιμήσεων κινδύνου.

Άρθρο 1 (4α) — προσθήκη νέου σημείου

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
—	Το άρθρο 8α τροποποιείται ως εξής: «Η Επιτροπή εκτελεί τις ακόλουθες δράσεις στον τομέα της ετοιμότητας: α) διαχειρίζεται το ΚΣΑΕΑ σε συντονισμό με τις υφιστάμενες αρμόδιες εθνικές, τοπικές και περιφερειακές αρχές.»

Αιτιολογία

Είναι απαραίτητο να εξασφαλίζεται και να προβλέπεται ότι η διαχείριση του ΚΣΑΕΑ θα γίνεται σε συντονισμό με τους αρμόδιους εθνικούς και περιφερειακούς φορείς, για να αποτραπεί η χρήση παράλληλων δομών ή ασαφών διαδικασιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Άρθρο 1 παράγραφος 6

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(7) Οι ικανότητες αντιμετώπισης που διαθέτουν τα κράτη μέλη για την ευρωπαϊκή δεξαμενή πολιτικής προστασίας είναι διαθέσιμες για επιχειρήσεις αντιμετώπισης καταστροφών στο πλαίσιο του μηχανισμού της Ένωσης κατόπιν αιτήματος παροχής βοήθειας μέσω του ΚΣΑΕΑ, εκτός εάν τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν κάποια εξαιρετική κατάσταση η οποία θίγει σοβαρά την εκτέλεση εθνικών καθηκόντων.	7. Οι ικανότητες αντιμετώπισης που διαθέτουν τα κράτη μέλη για την ευρωπαϊκή δεξαμενή πολιτικής προστασίας είναι διαθέσιμες για επιχειρήσεις αντιμετώπισης καταστροφών στο πλαίσιο του μηχανισμού της Ένωσης κατόπιν αιτήματος παροχής βοήθειας μέσω του ΚΣΑΕΑ, ύστερα από απόφαση του αποστέλλοντος κράτους μέλους.

Αιτιολογία

Καθώς δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί σε ποια συγκεκριμένη περίπτωση θα προκύψει ανάγκη παροχής βοήθειας, τόσο από την πλευρά του κράτους μέλους που τη στέλνει όσο και εκείνου που τη ζητά, η ανάληψη ή όχι δράσης θα πρέπει να παραμείνει αρμοδιότητα των εν λόγω κρατών μελών.

Άρθρο 1 παράγραφος 9

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠ
<p>(8) στο άρθρο 13, ο τίτλος και η πρώτη περίοδος της παραγράφου 1 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«Δίκτυο γνώσεων για την πολιτική προστασία της Ένωσης</p> <p>1. Η Επιτροπή δημιουργεί δίκτυο των αρμόδιων φορέων και οργανισμών πολιτικής προστασίας και διαχείρισης καταστροφών που, από κοινού με την Επιτροπή, απαρτίζουν ένα δίκτυο γνώσεων για την πολιτική προστασία της Ένωσης.</p> <p>Το εν λόγω δίκτυο εκτελεί τα ακόλουθα καθήκοντα στον τομέα της κατάρτισης, των ασκήσεων, της άντλησης διδαγμάτων και της διάδοσης των γνώσεων, σε στενό συντονισμό με σχετικά κέντρα γνώσεων, κατά περίπτωση:»</p>	<p>(9) στο άρθρο 13, ο τίτλος και η πρώτη περίοδος της παραγράφου 1 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«Δίκτυο γνώσεων για την πολιτική προστασία της Ένωσης</p> <p>1. Η Επιτροπή δημιουργεί δίκτυο των αρμόδιων φορέων, οργανισμών πολιτικής προστασίας και διαχείρισης καταστροφών, καθώς και εθελοντικών και τοπικών οργανώσεων κοινοτήτων που, από κοινού με την Επιτροπή, απαρτίζουν ένα δίκτυο γνώσεων για την πολιτική προστασία της Ένωσης.</p> <p>Το εν λόγω δίκτυο εκτελεί τα ακόλουθα καθήκοντα στον τομέα της κατάρτισης, των ασκήσεων, της άντλησης διδαγμάτων και της διάδοσης των γνώσεων, σε στενό συντονισμό με σχετικά κέντρα γνώσεων, κατά περίπτωση:»</p>

Αιτιολογία

Ο εθελοντισμός και οι τοπικές κοινότητες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας έπειτα από μια καταστροφή, η συμβολή τους όμως, συχνά, υποτιμάται.

Άρθρο 1 παράγραφος 10

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΠ
<p>(10) στο άρθρο 15, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«1. Σε περίπτωση υφιστάμενης ή επαπειλούμενης καταστροφής εντός της Ένωσης, το πληγέν κράτος μέλος μπορεί να ζητεί βοήθεια μέσω του ΚΣΑΕΑ. Το αίτημα είναι όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένο. Το αίτημα παύει να ισχύει έπειτα από μέγιστη περίοδο 90 ημερών, εκτός εάν υποβληθούν στο ΚΣΑΕΑ νέα στοιχεία που αιτιολογούν την ανάγκη συνέχισης της βοήθειας ή παροχής πρόσθετης βοήθειας.»</p>	<p>(10) στο άρθρο 15, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«1. Σε περίπτωση υφιστάμενης ή επαπειλούμενης καταστροφής εντός της Ένωσης, το πληγέν κράτος μέλος μπορεί να ζητεί βοήθεια μέσω του ΚΣΑΕΑ. Το αίτημα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένο και να περιλαμβάνει τουλάχιστον τις εξής πληροφορίες:</p> <p>α) το είδος της μείζονος καταστροφής,</p> <p>β) την έκταση που έπληξε η καταστροφή ή τις περιοχές που ενδεχομένως απειλεί και</p> <p>γ) τον χρόνο και τους οικονομικούς και υλικούς πόρους που απαιτούνται για την εξάλειψη των συνεπειών μιας υφιστάμενης ή επαπειλούμενης καταστροφής.</p>

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Το αίτημα παροχής βοήθειας παύει να ισχύει έπειτα από μέγιστη περίοδο 90 ημερών, εκτός εάν υποβληθούν στο ΚΣΑΕΑ νέα στοιχεία που αιτιολογούν την ανάγκη συνέχισης της βοήθειας ή παροχής πρόσθετης βοήθειας.»

Αιτιολογία

Η παροχή ακριβέστερων πληροφοριών από τα κράτη μέλη σε περίπτωση μείζονος καταστροφής εξασφαλίζει αποτελεσματικότερη, πιο στοχευμένη και αποδοτικότερη βοήθεια στο πλαίσιο του μηχανισμού και επιτρέπει επίσης την επίτευξη του στόχου σε συντομότερο χρονικό διάστημα, πράγμα που είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την αντιμετώπιση καταστροφών.

Άρθρο 1 (11α) — προσθήκη νέου σημείου

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
—	<p>(11) στο άρθρο 16, η παράγραφος 3β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«άμεση διατύπωση συστάσεων, όπου είναι δυνατόν σε συνεργασία με την πληγείσα χώρα και, κατά περίπτωση, με τα περιφερειακά και τοπικά σημεία επαφής, με βάση τις επιτόπου ανάγκες και τυχόν συναφή προκαθορισμένα σχέδια, με τις οποίες καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν συγκεκριμένες ικανότητες και να διευκολύνουν τον συντονισμό της ζητούμενης βοήθειας.»</p>

Αιτιολογία

Η άμεση επαφή με τα περιφερειακά και τα τοπικά σημεία επαφής μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο όσον αφορά τον χρόνο διατύπωσης συστάσεων και το επίπεδο λεπτομέρειας της πληροφορίας. Αυτό ισχύει ειδικότερα όταν πρόκειται για καταστροφές μεγάλης κλίμακας, κατά τις οποίες η ικανότητα ταχείας αντιμετώπισης από τις εθνικές αρχές είναι περιορισμένη.

Άρθρο 1 παράγραφος 14

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>14) το άρθρο 21 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>α) στην παράγραφο 1, το στοιχείο ι) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«ι) δημιουργία, διαχείριση και διατήρηση του rescEU σύμφωνα με το άρθρο 12.»</p> <p>[...]</p>	<p>14) το άρθρο 21 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>α) στην παράγραφο 1, το στοιχείο ι) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«ι) δημιουργία, διαχείριση και διατήρηση του rescEU σύμφωνα με το άρθρο 12.»</p> <p>β) προστίθενται τα στοιχεία ιδ) και ιε):</p> <p>«ιδ) υποστήριξη και εργαστήρια για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και άλλους σχετικούς οργανισμούς, με σκοπό την ενσωμάτωση πολιτικών/προγραμμάτων στα χρηματοδοτικά μέσα, η υλοποίηση των οποίων θα μπορούσε να συμβάλει στην πρόληψη και τον περιορισμό των συνεπειών των μετεωρολογικών φαινομένων και των καταστροφών.</p> <p>ιε) στήριξη των δοκιμασιών αντοχής, καθώς και μια διαδικασία για την πιστοποίηση των ικανοτήτων αντιμετώπισης που διαθέτουν τα κράτη μέλη στην ευρωπαϊκή δεξαμενή πολιτικής προστασίας.»</p> <p>[...]</p>

Αιτιολογία

Η πρόληψη καταστροφών έχει χαμηλότερο κόστος απ' ό,τι η αποκατάσταση από τις καταστροφές. Επομένως, δικαιολογείται να συμπεριληφθούν δράσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε επενδύσεις οι οποίες, άμεσα ή έμμεσα, θα μειώσουν τον κίνδυνο καταστροφών ή θα συμβάλουν στη μείωση των επιπτώσεών τους.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γενικές παρατηρήσεις

1. συμφωνεί ότι οι πρόσφατες εκτεταμένες καταστροφές κατέδειξαν τους περιορισμούς του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ· υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι ενώ ο μηχανισμός χρειάζεται όντως μεταρρύθμιση, κύριος στόχος πρέπει να παραμείνει η επίτευξη ανθεκτικότητας στις καταστροφές. Η εστίαση των ενεργειών στην αντιμετώπιση καταστροφών τη στιγμή που η συχνότητα και η ένταση των καταστροφών αυξάνονται, δεν θα φτάσει στον πυρήνα του προβλήματος. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αρχή της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και της «καλύτερης ανοικοδόμησης» πρέπει να ενσωματωθεί σε όλες τις πολιτικές και τα ταμεία της ΕΕ· Επαναλαμβάνει ότι η αρχή της ανθεκτικότητας στις καταστροφές πρέπει επίσης να αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο των επενδυτικών πολιτικών της ΕΕ κατά τρόπο ώστε τα δημόσια κονδύλια να βοηθούν τις κοινότητες να καθίστανται πιο ανθεκτικές στις επιπτώσεις των καταστροφών και να αποτρέπονται οι κίνδυνοι για τη ζωή των πολιτών⁽¹⁾.

2. σημειώνει ότι οι πολίτες υποστηρίζουν την ιδέα μιας ΕΕ που βοηθά στον συντονισμό της αντιμετώπισης καταστροφών στα κράτη μέλη (μέσω του ρόλου της στον τομέα πολιτικής προστασίας), όπως καταδεικνύουν τα αποτελέσματα της έρευνας του Ευρωβαρομέτρου του Μαΐου του 2017·

3. σημειώνει ότι η πρόταση και η ανακοίνωση της Επιτροπής συνιστούν ένα βήμα προόδου εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς την περαιτέρω απλούστευση και τον εξορθολογισμό της νομοθεσίας·

4. συμμερίζεται το συμπέρασμα της Επιτροπής πως η κλιματική αλλαγή αυξάνει τον κίνδυνο φυσικών καταστροφών· καλεί, συνεπώς, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να διασφαλίσουν ότι η κλιματική δράση της Ένωσης θα εστιάζει περισσότερο στον περιορισμό του κινδύνου καταστροφών και στη δημιουργία μιας Ευρώπης περισσότερο ανθεκτικής στις καταστροφές μέσω μιας τοποκεντρικής, πολυεπίπεδης προσέγγισης με τις τοπικές αρχές να κατέχουν ηγετικό ρόλο·

5. σημειώνει ότι η πρόταση της Επιτροπής επικεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στην ανταπόκριση και ότι σημαντικός αριθμός των ενεργοποιήσεων του μηχανισμού έχει τις ρίζες του σε κυκλικές καταστροφές. Ως εκ τούτου, πρέπει να ασκηθεί πίεση στα κράτη μέλη να αναλάβουν κατάλληλες προληπτικές δράσεις για τη διατήρηση ενός επαρκούς επιπέδου εθνικών ικανοτήτων·

6. υπογραμμίζει τη σημασία της ευθυγράμμισης των προτάσεων της Επιτροπής με το πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών προκειμένου να διασφαλιστεί η ανάληψη κοινών προσπαθειών, να ενισχυθεί η στήριξη των ικανοτήτων και να αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη, ιδίως σε σχέση με την ανάπτυξη εθνικών και τοπικών στρατηγικών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών·

7. σημειώνει ότι η βελτίωση του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των δράσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής. Υπογραμμίζει την ανάγκη για μεγαλύτερες συνέργειες μεταξύ των δικτύων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και εκείνων που ασχολούνται με την ανθεκτικότητα στις καταστροφές. Τονίζει την ανάγκη για μεγαλύτερες συνέργειες μεταξύ του συμφώνου των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια και της ενημερωτικής εκστρατείας με τίτλο «Making Cities Resilient» («Πώς μπορούν οι πόλεις να γίνουν πιο ανθεκτικές») που δρομολόγησε το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών (UNISDR-United Nations Office for Disaster Risk Reduction).

Ο ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών

8. συμφωνεί με την ανάγκη ενίσχυσης της πολιτικής προστασίας, δεδομένων των τάσεων που παρατηρούνται όσον αφορά τις καταστροφές (είτε αυτές οφείλονται σε καιρικά φαινόμενα είτε σε θέματα εσωτερικής ασφάλειας). Ωστόσο, τονίζει ότι μια ισχυρότερη εδαφική προσέγγιση με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων συνιστά τη βέλτιστη αντιμετώπιση. Η δράση σε επίπεδο ΕΕ πρέπει να επικεντρώνεται στον συντονισμό και τη στήριξη των δράσεων των κρατών μελών και των τοπικών και των περιφερειακών αρχών τους. Υπογραμμίζει ότι οι δράσεις των τοπικών κοινοτήτων αποτελούν τον ταχύτερο και αποτελεσματικότερο τρόπο περιορισμού των ζημιών που προκαλεί μια καταστροφή·

9. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές στη διαδικασία ελέγχου των προγραμματισμένων επενδύσεων σε όλα τα σχετικά προγράμματα, καθώς και στον διάλογο όσον αφορά πιθανές αλλαγές·

⁽¹⁾ COR 02646/2014, CDR 5035/2016.

10. υπογραμμίζει ότι οι διατάξεις σχετικά με την εκτίμηση των κινδύνων και τον σχεδιασμό της διαχείρισης των κινδύνων, όπως εκείνες που απαιτούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία περί πολιτικής προστασίας ή την οδηγία της ΕΕ για τις πλημμύρες, θα πρέπει να καταρτιστούν σε συνεργασία με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Σημειώνει ότι, συχνά, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν καλύτερη γνώση των κινδύνων από ό,τι οι εθνικές κυβερνήσεις. Απευθύνει έκκληση για την κατάρτιση κώδικα δεοντολογίας σχετικά με τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην προετοιμασία του εν λόγω σχεδιασμού. Υπογραμμίζει, επίσης, την ανάγκη για ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε τοπικό, σε περιφερειακό και σε εθνικό επίπεδο διακυβέρνησης·
11. επαναλαμβάνει ⁽²⁾ την ανάγκη ύπαρξης πλαισίου για τα σχέδια διαχείρισης κινδύνων, το οποίο στη συνέχεια θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τα κράτη μέλη ως κατευθυντήρια γραμμή. Ένα τέτοιο πλαίσιο θα διευκολύνει επίσης τη συγκρισιμότητα του περιεχομένου τους· επισημαίνει, επίσης, ότι ένα ενωσιακό πλαίσιο θα είναι συμβατό με την αρχή της επικουρικότητας· υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει να είναι σε θέση να καταρτίζουν τα δικά τους σχέδια διαχείρισης κινδύνων, αλλά ένα ενωσιακό πλαίσιο που θα συμβάλλει στην παροχή καθοδήγησης θα είναι χρήσιμο·
12. προτείνει η διαχείριση του κέντρου συντονισμού αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών (ΚΣΑΕΑ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να γίνεται σε συνεργασία με τις εθνικές και τις περιφερειακές αρχές των χωρών που συμμετέχουν στον μηχανισμό της Ένωσης·
13. υπογραμμίζει την ανάγκη συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, των εθελοντών και των τοπικών κοινοτήτων στο νεοσυσταθέν δίκτυο γνώσεων για την πολιτική προστασία της Ένωσης («EU Civil Protection Knowledge Network»)·
14. Καλεί την Επιτροπή, σε συνεργασία με τις εθνικές, τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές, να αναπτύξει μια στρατηγική ετοιμότητας για την αντιμετώπιση καταστροφών, η οποία θα καλύπτει το πρόγραμμα κατάρτισης και άσκησης, και άλλα στοιχεία όπως ο μηχανισμός πρόσκλησης υποβολής προτάσεων της Ένωσης, το πρόγραμμα ανταλλαγής εμπειρογνομόνων και η εκπόνηση σεναρίων κινδύνου·
15. επισημαίνει ότι οι τοπικοί και οι περιφερειακοί φορείς θα πρέπει να είναι καλά ενημερωμένοι σχετικά με τον μηχανισμό της Ένωσης, ώστε να βελτιωθεί η διαχείριση των κινδύνων όχι μόνο σε διασυνοριακό επίπεδο, αλλά και μεταξύ των ευρωπαϊκών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών·
16. υπογραμμίζει τη σημασία των εθνικών και των περιφερειακών εκστρατειών ενημέρωσης στη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τον μηχανισμό της Ένωσης, καθώς και σχετικά με τους τοπικούς και τους περιφερειακούς κινδύνους, που προσδιορίζονται στα σχετικά έγγραφα αξιολόγησης των κινδύνων σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Επαναλαμβάνει πόσο σημαντικό είναι οι εν λόγω εκστρατείες ενημέρωσης να απευθύνονται και σε σχολεία·
17. υποστηρίζει την έκκληση για δημιουργία ενός νέου προγράμματος Erasmus στον τομέα της πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις και τις αρχές του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 για τη θέσπιση του προγράμματος «Erasmus+» ⁽³⁾. Ένα τέτοιο νέο πρόγραμμα θα πρέπει να περιλαμβάνει διεθνή διάσταση και να είναι ανοικτό όχι μόνο στο εθνικό αλλά και στο περιφερειακό και το τοπικό επίπεδο·

Δυνατότητες χρηματοδότησης

18. καλεί την Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο να εντείνουν τις προσπάθειές τους για ενίσχυση της συνοχής με άλλα μέσα της ΕΕ με σκοπό την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων καταστροφών. Αυτό θα πρέπει να πραγματοποιηθεί όχι μόνο με τη δημιουργία διασύνδεσης μεταξύ του μηχανισμού της Ένωσης και των πολιτικών για τη συνοχή, την αγροτική ανάπτυξη, την υγεία και την έρευνα, καθώς και με την ενθάρρυνση της ενσωμάτωσης αυτών των δραστηριοτήτων στις περιβαλλοντικές πολιτικές, αλλά επίσης και εξετάζοντας το πώς αυτές οι διασυνδέσεις μπορούν να ενισχυθούν στο νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και στους κανόνες που διέπουν τη χρήση των ταμείων·
19. λαμβάνει υπό σημείωση το γεγονός ότι η Επιτροπή εξετάζει το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσει εκ των προτέρων αιρεσιμότητες για την αξιοποίηση της εκτίμησης των κινδύνων και του σχεδιασμού της διαχείρισης των κινδύνων για την περίοδο μετά το 2020, στο πλαίσιο τόσο της πολιτικής συνοχής όσο και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης· υπογραμμίζει, συγχρόνως, ότι οι εκ των προτέρων αιρεσιμότητες, απλώς βάσει των εκτιμήσεων κινδύνου και του σχεδιασμού διαχείρισης των κινδύνων, δεν θα βοηθήσουν στην επίτευξη ανθεκτικότητας στις καταστροφές. Η ανθεκτικότητα στις καταστροφές πρέπει να ενσωματωθεί στους κανόνες που διέπουν τη χρήση των Ταμείων και να αποτελεί προϋπόθεση που πρέπει να πληροί κάθε έργο το οποίο χρηματοδοτείται από την ΕΕ·
20. επικροτεί τον στόχο για ευρύτερη διάθεση των επιστημονικών γνώσεων και ανάληψη ή εκτέλεση δράσεων πρόληψης που βασίζονται σε αποτελέσματα επιστημονικών ερευνών. Υπογραμμίζει τη σημασία της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την επίτευξη μιας πολιτικής ανοικτών δεδομένων και τη διασφάλιση ότι τα εμπορικά συμφέροντα δεν θα υπερισχύουν της ασφάλειας και της ευημερίας των πολιτών·

⁽²⁾ CDR 740/2012.

⁽³⁾ 2017/0309(COD) (EE L 347 της 20.12.2013, σ. 50).

21. υπογραμμίζει την ανάγκη ενθάρρυνσης των τοπικών κοινοτήτων να εκπονούν σχέδια αυτοβοήθειας («self-help»), καθότι, συχνά, η εξωτερική βοήθεια αργεί πολύ να φτάσει. Απευθύνει, επομένως, έκκληση η δράση της ΕΕ να επικεντρωθεί στην παροχή τεχνικής βοήθειας και κατάρτισης, προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητα αυτοβοήθειας των κοινοτήτων και να είναι, επομένως, καλύτερα προετοιμασμένες ώστε να μπορούν να περιορίσουν μια καταστροφή με μια έγκαιρη αρχική αντίδραση. Η στοχευμένη κατάρτιση και εκπαίδευση των αρμόδιων για τη δημόσια ασφάλεια, όπως των τοπικών ιθυνόντων, των κοινωνικών λειτουργών και των ιατρών καθώς και των υπηρεσιών διάσωσης και πυρόσβεσης μπορεί να μειώσει τον αριθμό των θανάτων κατά τη διάρκεια μιας κρίσης ή στον απόηχό της ⁽⁴⁾.

22. επαναλαμβάνει τον σημαντικό ρόλο του ιδιωτικού τομέα στην επίτευξη ανθεκτικότητας στις καταστροφές και στην αποτελεσματική και έγκαιρη ανάκαμψη. Για παράδειγμα, η ιδιωτική ασφάλιση είναι αποφασιστικής σημασίας για την αποθάρρυνση της επικίνδυνης συμπεριφοράς, την προώθηση της συνειδητοποίησης των κινδύνων, καθώς και για τη διευκόλυνση της αποκατάστασης ύστερα από μια καταστροφή ⁽⁵⁾.

Ειδικοί εφεδρικοί πόροι της ΕΕ: rescEU

23. λαμβάνει υπό σημείωση την πρόταση δημιουργίας ξεχωριστών, ειδικών εφεδρικών πόρων με την ονομασία rescEU, οι οποίοι θα συμπληρώνουν τις εθνικές ικανότητες αντίδρασης των κρατών μελών και θα ενισχύσουν τη συλλογική ικανότητα αντιμετώπισης καταστροφών. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής, το rescEU θα καταστεί ένα σημαντικό μέσο ανταπόκρισης μελλοντικά, ιδίως όσον αφορά τη διασυννοιακή υλοποίηση. Ωστόσο, εκφράζει τη λύπη της για το ότι η πρόταση της Επιτροπής δεν συνοδεύεται από εκτίμηση αντικτύπου, με αποτέλεσμα η Επιτροπή να μην καταθέτει εναλλακτικές επιλογές. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την αρχή της επικουρικότητας, οι σκοποί και η αποστολή του «rescEU» πρέπει να επιδιωχθούν κατά τρόπο ώστε να διατηρείται η κύρια αρμοδιότητα στο επίπεδο των κρατών μελών, ενώ ταυτόχρονα θα διευκολύνεται η αυξημένη επικοινωνία μεταξύ των εν λόγω κρατών μελών και των τοπικών και των περιφερειακών αρχών. Για άμεση και αποτελεσματική ανταπόκριση, είναι καθοριστικής σημασίας η ύπαρξη κατάλληλα εκπαιδευμένων και εξοπλισμένων τοπικών μονάδων, όπως και ο ρόλος που διαδραματίζουν οι εθελοντικές οργανώσεις σε επίπεδο κοινότητας. Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν επαρκείς οικονομικούς πόρους για τις κρατικές μονάδες ανταπόκρισης. Υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι η κύρια έμφαση πρέπει να παραμείνει στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας στις καταστροφές ώστε να μετριαστεί ο κίνδυνος καταστροφών και οι ζημιές που αυτές προκαλούν.

24. επικροτεί την απλούστευση του παρόντος συστήματος με την εισαγωγή ενιαίου συντελεστή συγχρηματοδότησης (75 %) στην «ευρωπαϊκή δεξαμενή πολιτικής προστασίας» (European Civil Protection Pool) για δαπάνες προσαρμογής, επισκευής, μεταφοράς και λειτουργίας. Επικροτεί επίσης την απόφαση να ελαφρυνθεί η οικονομική επιβάρυνση των χωρών που συμμετέχουν, με την ενίσχυση του κόστους επιλεξιμότητας και την αύξηση του ποσοστού συγχρηματοδότησης στο 75 %, υπογραμμίζοντας ταυτόχρονα ότι το νέο αποθεματικό πρέπει να υποστηρίξει και να μην απαλλάξει τα κράτη μέλη από την υποχρέωσή τους να αναπτύξουν τις δικές τους δυνατότητες διάσωσης.

25. επισημαίνει ότι η προτεινόμενη διαμόρφωση του αποθεματικού rescEU περιλαμβάνει πόρους που έχουν ήδη δεσμευτεί για την εθελοντική ομάδα σε επαρκείς αριθμούς. Ως εκ τούτου, υποστηρίζει τη διατήρηση της δυνατότητας της Επιτροπής να ανασυντάξει την ομάδα rescEU σε συμφωνία με τα κράτη μέλη, προκειμένου να την προσαρμόσει πλήρως στις διαπιστωθείσες ελλείψεις ικανοτήτων.

26. προτείνει η συμμετοχή των δημόσιων φορέων των κρατών μελών και του ιδιωτικού τομέα στην rescEU να βασίζεται στην αρχή της εθελούσιας συμμετοχής.

Επικουρικότητα και αναλογικότητα

27. υπογραμμίζει ότι η πολιτική προστασία είναι ένας τομέας στον οποίο η δράση της Ένωσης αποσκοπεί στην υποστήριξη, τον συντονισμό ή τη συμπλήρωση της δράσης των κρατών μελών. Συνεπώς, υπογραμμίζει πως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να διασφαλίσει ότι οι νέοι εφεδρικοί πόροι θα έχουν ως στόχο τον συντονισμό, την υποστήριξη και τη συμπλήρωση της δράσης των κρατών μελών, παρά την ανάθεση νέων αρμοδιοτήτων στην ΕΕ και την απόκτηση νέων ιδίων πόρων εκ μέρους της. υπογραμμίζει ότι η έμφαση σε υποστηρικτικές δράσεις και στην προσπάθεια ενίσχυσης των ικανοτήτων αντίδρασης των τοπικών κοινοτήτων ίσως είναι ένας τρόπος εξασφάλισης μιας αποτελεσματικότερης αντιμετώπισης των καταστροφών κατά τρόπο που να συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας.

Βρυξέλλες, 16 Μαΐου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁴⁾ CDR 02646/2014.

⁽⁵⁾ CDR 05035/2016· CDR 02646/2014.